

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wyrokiem wydanym w dniu 23 czerwca 2015 roku w sprawie z powództwa M. K. (1) przeciwko (...) S.A. w W. w punkcie 1. oddalił powództwo, w punkcie 2. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.447,41 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w punkcie 3. nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi kwotę 1.011,07 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał, iż w dniu 27 grudnia 2007 r. M. K. (1) dokonał u pozwanego ubezpieczyciela zgłoszenia szkody na należącym do niego pojeździe marki O. (...) o nr rej. (...). Jako samochód sprawcy wskazał F. (...) o nr rej. (...). W zgłoszeniu podał również, że zdarzenie miało miejsce w S., że nawierzchnia drogi była śliska. Policja nie była zawiadamiana, a sprawca i poszkodowany spisali wspólne oświadczenie co do zdarzenia (podając m.in. swoje numery telefonów). W rubryce dotyczącej przebiegu zdarzenia, powód wskazał, że chcąc uniknąć zderzenia z jadącym z naprzeciwka F., odbił kierownicą w lewo i uderzył prawym przednim kołem w krawężnik, następnie przodem w barierę przy drodze. Powód wskazał, że uszkodzeniu uległy m.in.: koło przednie prawe, błotnik przedni prawy, zderzak przedni, pas przedni, pokrywa przednia. Szkoda została zarejestrowana pod nr PL (...). Właścicielem pojazdu wskazanego jako pojazd sprawcy wypadku, w dniu podanym jako dzień zdarzenia, był R. Ż.. W toku likwidacji szkody M. K. (1) złożył, datowane na 6 lutego 2008 r., pisemne wyjaśnienia, w których wskazał, że do zdarzenia doszło w dniu 25 grudnia 2007 r., około godziny 10:00, jechał z prędkością około 40 km/h, na prostym odcinku drogi, na tamie zalewu J., po przejechaniu około 2/3 długości tamy jadący z naprzeciwka F. (...) – będąc 20 m przed nim, wjechał na jego pas ruchu, a powód chcąc uniknąć zderzenia skręcił na pas ruchu sprawcy, wpadł w poślizg, uderzył tylnym prawym kołem w krawężnik po lewej stronie drogi, odbił się od niego i przodem pojazdu uderzył w barierę ochronną. Jego samochód miał zatrzymać się w ten sposób, że oś pojazdu była prostopadła do osi jezdni. W ww. piśmie powód wskazał, że wezwał telefonicznie swojego kolegę M. S., który odholował jego pojazd. Nadto wskazał, że przed wypadkiem nie znał się ze sprawcą. Również R. Ż. złożył pisemne wyjaśnienia w toku likwidacji szkody, a jego pismo było datowane na dzień 4 lutego 2008 r. Wskazał, że jechał około 40 km/h, droga była śliska, a będąc 20 m naprzeciwko pojazdu marki O., zjechał na jego tor jazdy, chcąc ominąć leżącą na jezdni reklamówkę, w wyniku czego O. zjechał w drugą stronę i uderzył w barierki ochronne. Wskazał, że przed kolizją nie znał się z kierowcą O.. Koszt naprawy pojazdu należącego do M. K. (1) wyniósł 5.237,59 zł. Po przeprowadzonym postępowaniu likwidacyjnym (...) SA z siedzibą w W., pismem z dnia 14 kwietnia 2008 r., odmówiła wypłaty odszkodowania, uznając, że uszkodzenia pojazdu należącego do powoda nie mogły powstać w okolicznościach przez niego podawanych. Pismem z dnia 28 kwietnia 2008 r. ubezpieczyciel złożył zawiadomienie o przestępstwie polegającym na usiłowaniu wyłudzenia odszkodowania przez M. K. (1). Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2011 r., wydanym w sprawie o sygn. akt V K 270/10 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uniewinnił M. K. (1) i R. Ż. od zarzucanych im czynów. Wyrok ten został utrzymany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie V Ka 232/12. Wymienione rozstrzygnięcie zapadło m.in. w oparciu o ustalenia dokonane na podstawie opinii biegłych z zakresu badań przyczyn wypadków samochodowych oraz techniki samochodowej i ruchu drogowego M. K. (2) i A. S., którzy w pierwszych opiniach wykluczyli możliwość przebiegu zdarzenia w sposób podany przez powoda i R. Ż., ale w końcowych wnioskach opinii uzupełniających uznawali, że nie da się wykluczyć, że taki przebieg zdarzenia mógł mieć miejsce. W opinii z dnia 12 września 2008 r. biegły M. K. (2) wykluczył by uszkodzenia samochodu marki O. (...) o nr rej. (...) mogły powstać w okolicznościach podawanych przez M. K. (1) i R. Ż.. W opinii z dnia 9 czerwca 2009 r. sporządzonej przez ww. biegłego w oparciu o całokształt zebranego do tego czasu materiału dowodowego stwierdzono, że nie można wykluczyć, że uszkodzenia w ww. pojeździe powstały w okolicznościach wskazanych przez M. K. (1) i R. Ż. przed Sądem w postępowaniu karnym. Również w opinii ustnej złożonej przed Sądem w postępowaniu karnym biegły M. K. (2) wskazał, że nie wykluczyłby, że zdarzenie takie miało miejsce w świetle okoliczności podawanych przez powoda i R. Ż.. W opinii biegłego A. S. z dnia 24 października 2009 r. wskazano, że analiza uszkodzeń pojazdu powoda i korelacja ich ze wskazywanymi przeszkodami nie potwierdza, aby w dniu 25 grudnia 2007 r., w okolicznościach podawanych przez oskarżonych, mogły powstać uwidocznione uszkodzenia tego samochodu. W ustnej opinii uzupełniającej opartej dodatkowo o zdjęcia złożone biegłemu przez

obrońcę M. K. (1), biegły uznał, że nie można wykluczyć, iż uszkodzenia ww. samochodu powstały na skutek jego uderzenia w barierkę. W dniu 25 grudnia 2007 r. o godzinie 12:16:55 M. K. (1) kontaktował się z R. Ż.. Rozmowa trwała do godziny 12:17:56. W trakcie trwania połączenia powód znajdował się w okolicach ul. (...) w U.. Tego dnia w czasie od 8:00 do 13:00 powód nie wykonywał innych połączeń telefonicznych ze swojego telefonu, w tym do M. S.. R. Ż. również nigdzie nie telefonował w tym czasie. W warunkach podawanych przez powoda M. K. (1) w toku likwidacji szkody, a także w toku postępowania karnego oraz w warunkach podawanych przez R. Ż. i osób przesłuchiowanych w postępowaniu karnym w charakterze świadków, nie można uwiarygodnić faktycznego zaistnienia przedmiotowej kolizji. Nie można uwiarygodnić również mechanizmu uszkodzenia samochodu w warunkach podawanych przez powoda. Wrak uszkodzonego pojazdu marki O. (...) został sprzedany na złom przez powoda.

Podstawę ustalenia powyższego stanu faktycznego stanowiły dowody z dokumentów, częściowo zeznania powoda oraz opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków A. G.. W ocenie Sądu, biegły wykazał niemożliwość przebiegu zdarzenia w sposób podawany przez powoda. Biegły wskazał, jakie warunki musiałyby być spełnione, aby pojazd się obrócił tak jak to wskazywał powód, co nie mogło mieć miejsca w realiach podawanych przez M. K. (1). Nadto biegły w sposób precyzyjny i w oparciu o sporządzoną analizę wykazał, że w odległościach i warunkach podawanych przez stronę powodową, kierowca samochodu marki O. nie byłby w stanie podjąć manewru obronnego, co powinno się skończyć kolizją ww. pojazdów, a nie uderzeniem w barierkę ochronną. Co więcej, w powołanej opinii, w oparciu o pomiary barierki, wykazano, że szkoda w pojeździe powoda nie mogła powstać w sposób przez niego podany. Nadto, zdaniem Sądu, przedmiotową opinię uwiarygadniają opinie biegłych sporządzone dla potrzeb postępowania karnego, wynika z nich bowiem, że chociaż biegli ostatecznie uznali, że podawanego przez M. K. (1) przebiegu zdarzenia nie można wykluczyć, to jednak żadna z opinii nie potwierdziła tego przebiegu, wskazując różne hipotezy odnośnie okoliczności wypadku.

Sąd oddalił wniosek dowodowy strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego na okoliczność przebiegu zdarzenia z dnia 25 grudnia 2007 r. oraz ustalenia, czy materiał dowody sprawy pozwala kategorycznie wykluczyć zaistnienie zdarzenia, uznając, iż zakreślona we wniosku teza dowodowa nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd wskazał, że roszczenie podniesione przez stronę powodową, na gruncie postępowania cywilnego, wymaga udowodnienia, zatem nawet w przypadku ustalenia, że nie można kategorycznie wykluczyć przebiegu zdarzenia, będącego faktyczną podstawą żądania, nie sposób twierdzić, że zdarzenie to miało miejsce, a sprawcą była osoba ubezpieczana przez pozwaną. Nadto, wobec przeprowadzonej przez Sąd oceny dowodu z opinii biegłego A. G., należało uznać, że możliwość przebiegu zdarzenia podawana przez powoda została rozstrzygnięta w sposób należyty, a dalsze postępowanie dowodowe w tym zakresie prowadziłyby jedynie do niecelowego przedłużania procesu oraz bezpodstawnego wzrostu jego kosztów.

Sąd oddalił także wniosek strony powodowej w przedmiocie zeznań świadków: A. S. – na okoliczność ustaleń dotyczących przebiegu kolizji poczynionych w sprawie o sygn. akt V K 270/10; R. Ż., B. K., M. K. (3) i M. K. (4) – na okoliczność faktu zaistnienia kolizji drogowej w dniu 25 grudnia 2007 r. i przebiegu zdarzenia. Zdaniem Sądu, strona powodowa korzystająca z pomocy fachowego pełnomocnika złożyła przedmiotowy wniosek dopiero w toku postępowania, nie uprawdopodobniła przy tym w żaden sposób, że zgłaszany dowód nie został powołany w pozwie bez jej winy lub że uwzględnienie ww. wniosku nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Już tylko na tej podstawie w oparciu o art. 207 § 6 k.p.c. wymienione dowody należało pominąć, zwłaszcza że konieczność wezwania zgłaszanych świadków, co oczywiste, musi skutkować zwłoką w prowadzonym postępowaniu. Nadto, w ocenie Sądu Rejonowego, okoliczności mające być dowodzone w oparciu o zeznania ww. świadków zostały rozstrzygnięte w powołanej wyżej opinii biegłego. Z uwagi na to, że Sąd podzielił wnioski płynące z pisemnej opinii, a biegły na rozprawie wyjaśnił wszelkie wątpliwości zgłaszane przez strony, Sąd uznał, że nie ma podstaw do uwzględnienia przedmiotowego wniosku także z powyższych względów. W świetle ustaleń dokonanych w oparciu o powołaną opinię, przeprowadzenie dowodu z zeznań ww. świadków nie mogło mieć bowiem wpływu na wynik postępowania i prowadziłyby jedynie do jego niecelowego przedłużenia. Ubocznie Sąd zauważył, że powód pierwotnie (w pozwie) wnioskował o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. Ż., jednak cofnął ten

wniosek na pierwszej rozprawie, tym bardziej niezrozumiale w ocenie Sądu było ponowne zgłaszanie konieczności przeprowadzenia dowodów zgłoszonych w oddalonym wniosku.

W konsekwencji, Sąd wobec nieudowodnienia przebiegu zdarzenia i niewykazania, że jego sprawcą była osoba ubezpieczona przez (...) SA z siedzibą w W., stwierdził, że zasada odpowiedzialności pozwanego nie została wykazana i oddalił powództwo.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Opisany wyżej wyrok został zaskarżony apelacją przez powoda w całości. Skarżący zarzucił wyrokowi naruszenie następujących przepisów postępowania:

a) art. 217 § 2 i 3 w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie

prawidłowo zgłoszonych wniosków o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy samochodowego wpisanego na listę Ministerstwa Infrastruktury posiadającego uprawnienia z zakresu kryminalistyczno technicznej rekonstrukcji wypadków drogowych oraz dowodu z zeznań świadków R. Ż., B. K., M. K. (3) oraz prof. A. S., mimo iż okoliczności, na które dowody te zostały zgłoszone mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a sporne okoliczności nie zostały wyjaśnione,

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie i dokonanie oceny z pominięciem jego istotnej części, m.in. wyjaśnień złożonych przez M. K. (1) i R. Ż. w toku postępowania likwidacyjnego; treści zeznań złożonych przez powoda w niniejszej sprawie; treści zeznań złożonych w sprawie karnej przez świadka M. K. (3); treści opinii biegłych z zakresu badania przyczyn wypadków samochodowych oraz techniki samochodowej i ruchu drogowego M. K. (2) i A. S. wydanych w sprawie karnej oraz wyroków karnych: Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 12 grudnia 2011 r. sygn. akt V K 270/10 i Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 22 marca 2012 r. sygn. akt V Ka 232/12, co w konsekwencji skutkowało dokonaniem przez Sąd I instancji błędnych ustaleń w zakresie zaistnienia kolizji drogowej w dniu 25 grudnia 2007 r., jej przebiegu oraz sprawcy szkody;

- wyprowadzenie z materiału dowodowego, tj. opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków A. G., wniosków z niej niewynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami doświadczenia życiowego, iż wypadek nie miał miejsca, podczas gdy biegły w swej opinii wskazał, iż w oparciu o zebrany materiał dowodowy nie można odtworzyć mechanizmu przebiegu zdarzenia i uwiarygodnić faktycznego zaistnienia kolizji.

Wskazując powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie kwestionowanego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwany w odpowiedzi na wniesioną apelację wniósł o jej oddalenie i o zasądzenie na kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługiwała na uwzględnienie.

Rację ma skarżący, wywodząc, że Sąd naruszył dyspozycję art. 217 § 2 i 3 w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie prawidłowo zgłoszonych wniosków o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy samochodowego jak też dowodu z zeznań świadków, będących uczestnikami zdarzenia drogowego.

Sąd oparł swe rozstrzygnięcie w głównej mierze na opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków A. G. niepotwierdzającej, iż w dniu 25 grudnia 2007 roku miało miejsce zdarzenie wskazywane przez powoda. Doręczając powodowi odpis powyższej opinii, Sąd jednocześnie zobowiązał go do wypowiedzenia się w

terminie 14 dni, czy zgłasza zarzuty do opinii i jakie oraz czy wnosi o ustne uzupełniające wysłuchanie biegłego, a także do powołania wszelkich innych twierdzeń, zarzutów i dowodów pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku dalszego postępowania oraz uznania, że opinii nie kwestionują – na podstawie art. 207 § 1 k.p.c. (k. 105).

W wykonaniu powyższego zobowiązania, które zostało doręczone stronie powodowej w dniu 18 marca 2014 roku (k. 108), powód w piśmie z dnia 1 kwietnia 2014 roku (data stempla pocztowego, k.112) zakwestionował powyższą opinię. Jednocześnie złożył wnioski o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka prof. A. S. „na okoliczność ustaleń dotyczących przebiegu kolizji poczynionych w związku z wydawaniem opinii w sprawie o sygn. V K 270/10” oraz z zeznań świadków: R. Ż., B. K., M. K. (3) i M. K. (4). – „na okoliczność faktu zaistnienia kolizji drogowej w dniu 25 grudnia 2007 r. i przebiegu zdarzenia” (pismo strony powodowej, k. 110-111).

Powyższe wnioski dowodowe zostały złożone w terminie określonym przez Sąd. Nadto, potrzeba ich powołania na tym etapie postępowania wynikała z treści opinii biegłego, który nie potwierdził wersji zdarzenia prezentowanej przez powoda.

Wbrew zatem twierdzeniom wskazanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie sposób uznać wniosków o przeprowadzenie dowodów z zeznań zgłoszonych świadków za spóźnione. Bez znaczenia jest przy tym fakt cofnięcia przez powoda wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań R. Ż. i ponowienie go w piśmie z dnia 1 kwietnia 2014 roku. Powód bowiem mógł oczekiwać, iż w przypadku korzystanej dla niego opinii biegłego, wysłuchanie powyższego świadka nie będzie konieczne. Treść opinii biegłego spowodowała zmianę stanowiska powoda w tym zakresie.

Niezasadna jest też argumentacja Sądu, zgodnie z którą okoliczności mające być dowodzone w oparciu o zeznania ww. świadków zostały rozstrzygnięte w opinii biegłego. Zgłaszając dowody z zeznań świadków, powód zmierzał do podważenia wniosków zawartych w przedmiotowej opinii, a zgłoszeni przez powoda świadkowie, poza prof. A. S., byli uczestnikami zdarzenia, na które powołuje się powód. Ich zeznania mogły mieć zatem kluczowe znaczenie dla ustalenia stanu faktycznego sprawy. Co więcej, wyłącznie za pomocą zeznań świadków - uczestników kolizji można dokonać ustaleń faktycznych w sprawie, nie zaś za pomocą opinii biegłego. Oddalenie w tej sytuacji dowodów zaoferowanych przez stronę powodową było nieuzasadnione.

Należy też zauważyć, że opinia biegłego, na której oparł się Sąd, nie zawierała kategorię wniosków. Jednocześnie nie sposób podzielić stanowiska Sądu, jakoby uwiarygadniały ją opinie biegłych sporządzone dla potrzeb postępowania karnego. Ostateczne opinie wydane w tym postępowaniu, uwzględniające całokształt materiału dowodowego, nie wykluczały wersji przedstawionej przez powoda, a zatem wskazywały, iż była ona możliwa. W niniejszej sprawie zasadnym byłoby wydanie kolejnej opinii biegłego, w oparciu o poszerzony materiał dowodowy, obejmujący już zeznania świadków – uczestników zdarzenia.

Na stronie powodowej spoczywa obowiązek przedstawiania dowodów uzasadniających dochodzone roszczenie (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.). W niniejszej sprawie Sąd uznał, iż powód nie sprostał temu obowiązkowi. Należy jednak podkreślić, iż Sąd, nieprawidłowo oddalając zgłaszane wnioski dowodowe, w istocie uniemożliwił powodowi wypełnienie powyższego obowiązku, co zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie i dokonanie oceny z pominięciem jego istotnej części czyni uzasadnionym.

Mając na uwadze powyższe, należało uznać za zasadne zarzuty podniesione w apelacji, wskazujące na uchybienia Sądu w zakresie postępowania dowodowego, którego Sąd Rejonowy nie przeprowadził w pełnym zakresie (z wyjątkiem opinii biegłego), co rzutowało na ustalenie stanu faktycznego sprawy.

W dalszym toku postępowania należy w szczególności przeprowadzić dowody z zeznań zgłoszonych przez powoda świadków. Po uzupełnieniu w ten sposób materiału dowodowego rozważeniu podlegać będzie zgłoszony wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, który dysponując pełnym materiałem dowodowym powinien wypowiedzieć się na okoliczności istotne w sprawie, w szczególności czy w warunkach przedstawionych przez powoda i świadków, a także w oparciu o dokumenty zgromadzone w postępowaniach sądowych miała miejsce opisywana

kolizja i czy uszkodzenia w pojeździe powoda powstały we wskazywanych przez niego okolicznościach. Ponadto biegły powinien odnieść się do poprzednich opinii sporządzonych w niniejszym postępowaniu. Dopiero po tak przeprowadzonym w pełnym zakresie postępowaniu dowodowym, Sąd Rejonowy wyda rozstrzygnięcie w sprawie.

W tym stanie rzeczy, skoro wymagane jest przeprowadzenie postępowania w całości, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, pozostawiając temu Sądowi na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.